

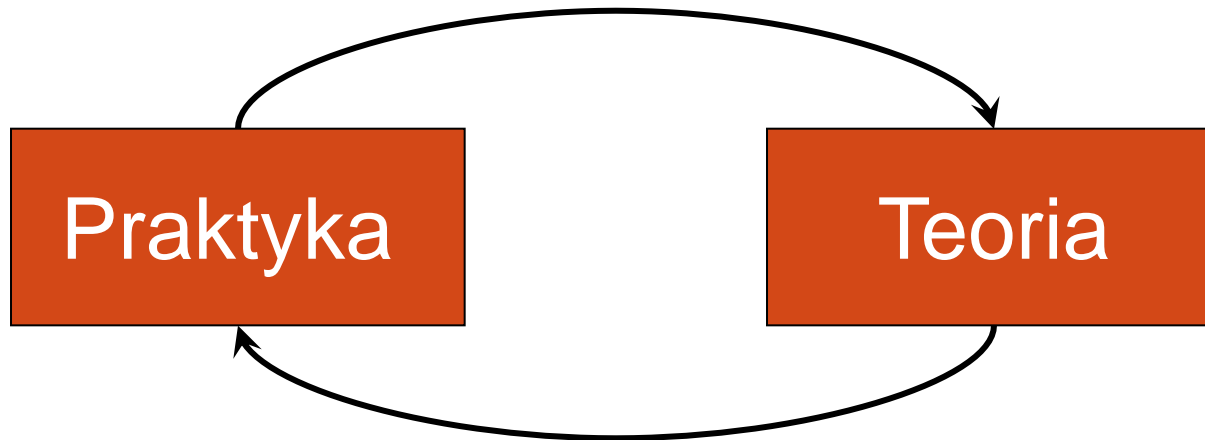
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Wsparcie procesu podejmowania decyzji w jednostce ochrony zdrowia

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach
Katedra Zarządzania Publicznego i Nauk Społecznych

Prof. dr hab. Aldona Frączkiewicz – Wronka
dr Agata Austen

Szklarska Poręba 16-17.06.2011

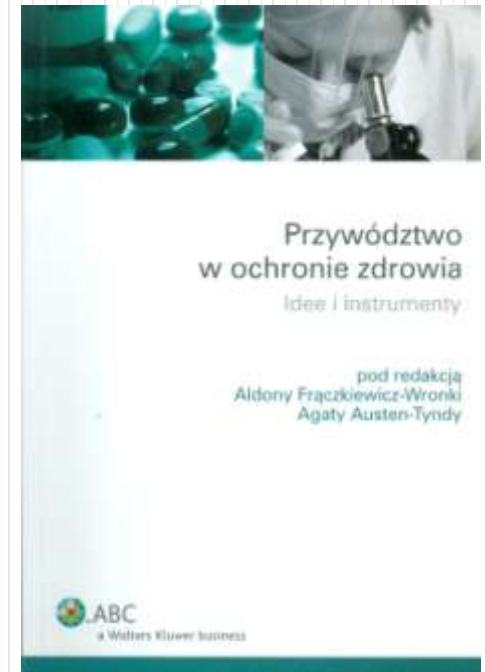
- S. Sudoł podkreśla, że rozpatrując zarządzanie na gruncie teoretycznym, wskazujemy na efekt, którym jest społecznie użyteczna wiedza w postaci ustalonych prawidłowości życia gospodarczego lub społecznego i teorii, które tłumaczą określoną dziedzinę rzeczywistości i/lub – dostarczając projekty do zastosowania – pomagają tę rzeczywistość racjonalizować.
- Zarządzanie jest także działaniem praktycznym, czyli świadomą i celową aktywnością ludzi dążących do zmiany istniejącej rzeczywistości gospodarczej lub społecznej.
- Postrzegane jest również jako swego rodzaju sztuka, rozumiana jako umiejętność, mistrzostwo wynikające z talentu, intuicji, wiedzy i doświadczenia praktycznego oraz łączenie tych wszystkich atrybutów, które jest konieczne do dobrego funkcjonowania organizacji

Ostatnie publikacje

zarządzanie w ochronie zdrowia

Frączkiewicz-Wronka A.:
*Zarządzanie publiczne
w teorii i praktyce ochrony
zdrowia*, Wolters Kluwer,
Warszawa 2009

- *Przywództwo w ochronie zdrowia.
Idee i instrumenty*, A.
Frączkiewicz-Wronka,
A. Austen-Tynda (red.), Wolters
Kluwer, Warszawa 2009

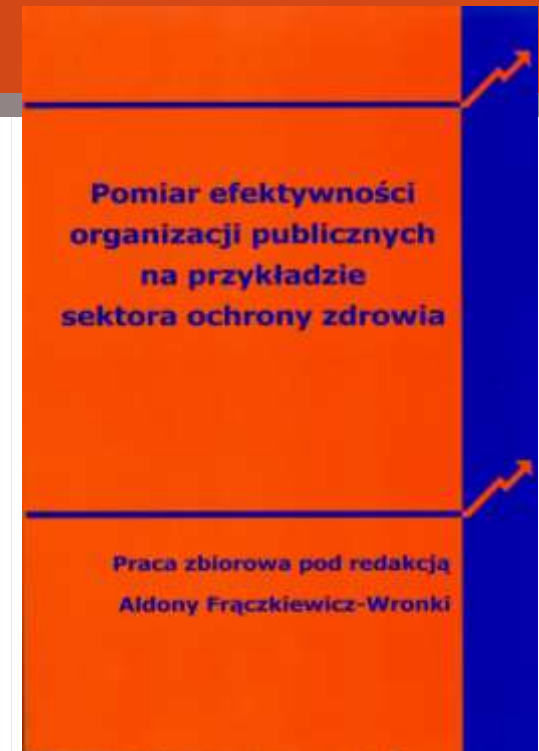

Ostatnie publikacje

zarządzanie w ochronie zdrowia

**Pomiar efektywności organizacji publicznych
na przykładzie sektora ochrony zdrowia,
A. Frączkiewicz-Wronka (red.), Wydawnictwo Akademii
Ekonomicznej, Katowice 2010**

- **Ochrona zdrowia w regionie. Aspekty organizacyjne i prawne,
A. Frączkiewicz-Wronka (red.), Wydawnictwo Akademii
Ekonomicznej, Katowice 2005, (Katowice 2006 - II wydanie)**
- **Frączkiewicz-Wronka A., Jasłowski J., Owcorz-Cydzik B.,
Sobusik D.: *Samorządowa polityka zdrowotna*, Wydawnictwo
Akademii Ekonomicznej, Katowice 2004**

Struktura wykładu

- **Proces podejmowania decyzji menedżerskich w jednostkach ochrony zdrowia**
- **Teoria RBV i RDT w podejmowaniu decyzji**
- **Teoria interesariuszy i znaczenie interesariuszy dla procesu podejmowania decyzji**
- **Wpływ i znaczenie poszczególnych grup interesariuszy – wyniki badań empirycznych**

Proces podejmowania decyzji menedżerskich w jednostkach ochrony zdrowia

Kluczowe czynniki doskonałości organizacyjnej + strategie przywództwa.

STRATEGIE PRZYWÓDZTWA: WIZJA, SZACUNEK, KOMUNIKACJA, DELEGOWANIE

**TROSKA
O KLIENTÓW**

**CIĄGŁE
DOSKONALENIE**

**ZAANGAŻOWANIE
PERSONELU**

Źródło: opracowanie własne na podstawie J.R. Darling, S.A. Beebe: *Effective Entrepreneurial Communication In Organization Development: Achieving Excellence Based on Leadership Strategies and Values*. „Organization Development Journal”, Volume 25, Spring 2007, No. 1, s.76 – 81.

Kluczem do sukcesu organizacji publicznych jest zidentyfikowanie i wzmacnianie zdolności strategicznej do tworzenia

maksymalnej wartości dla głównych zainteresowanych stron

przy założeniu rozsądnych kosztów, co w dobie ograniczania zasobów przeznaczanych na zaspokajanie potrzeb publicznych, rosnących oczekiwaniach społecznych, szerzącego się sceptycyzmu wobec instytucji publicznych

oraz

presji na realizowanie usług publicznych na poziomie zadawalającym dla interesariuszy staje się dla menedżerów organizacji publicznych trudnym zadaniem decyzyjnym

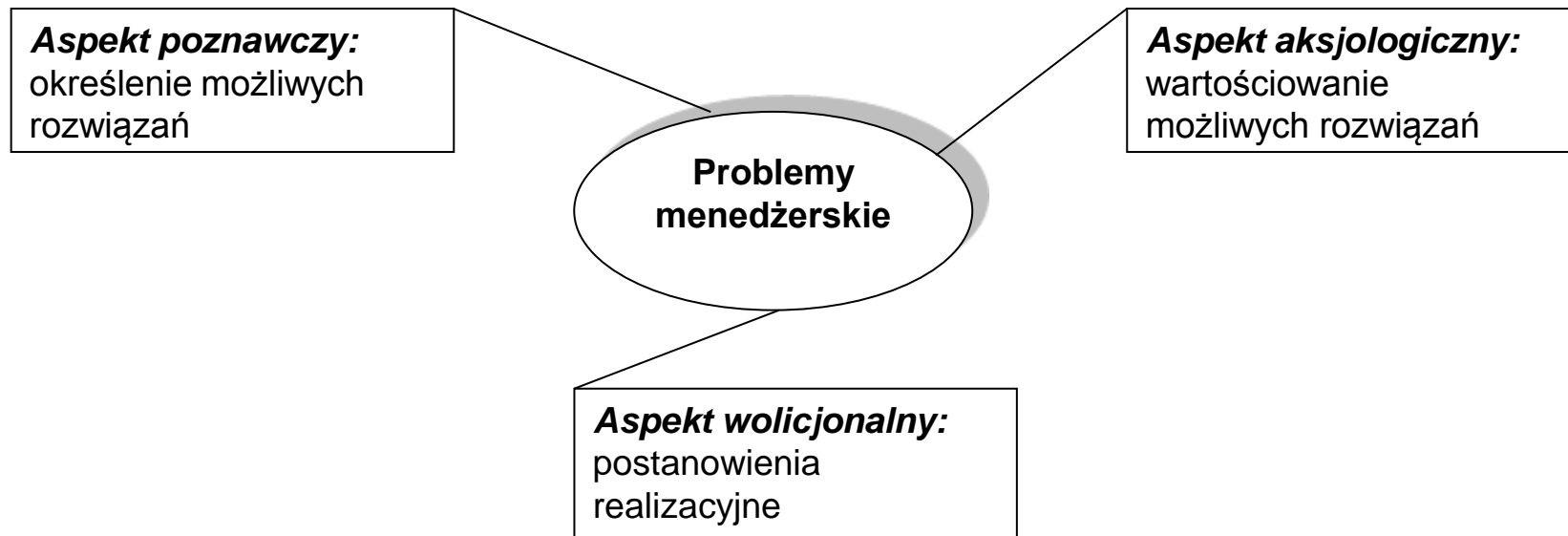
Proces podejmowania decyzji menedżerskich w jednostkach ochrony zdrowia

P. Drucker formułuje kilka przesłanek, które wpływają na efektywność decyzji menedżerskich:

- precyzyjne zdefiniowanie problemu
- określenie czynników korzystnych dla organizacji
- opracowanie planów działania,
- odpowiedzialność za decyzje,
- odpowiedzialność za komunikację,
- zwiększona koncentracja na możliwościach zamiast problemów,
- produktywne zebrania,
- koncentracja na *my* zamiast *ja*

Proces podejmowania decyzji menedżerskich w jednostkach ochrony zdrowia

ZARZĄDZANIE = DECYDOWANIE

Rys. 1 Aspekty problemów menedżerskich.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Bolesta-Kulułka K.: Decyzje menedżerskie. PWE, Warszawa 2003, s.43

Proces podejmowania decyzji menedżerskich w jednostkach ochrony zdrowia

Krąg przepływu informacji i zasileń w organizacjach publicznych

Źródło: opracowanie własne

Proces podejmowania decyzji menedżerskich w jednostkach ochrony zdrowia

Organizacje *non-profit*

- doświadczają więcej turbulencji, przerw, recyrkulacji i konfliktów
- realizują cele społecznie ważne, których hierarchia jest czasowo zmienna i uzależniona od aktualnie przeważających sił politycznych oraz preferencji wyborczych
- podejmowanie decyzji strategicznych wymaga uwzględnienia znacznych ograniczeń

Organizacje *for-profit*

- procesy decyzyjne przebiegają zdecydowanie łagodniej i spokojniej
- działają w celu wypracowania zysku
- głównym kryterium jest efektywność ekonomiczna

Brak rynków ekonomicznych i poleganie na zasobach finansowych dostarczanych przez rząd, co obniża motywację do podwyższania efektywności ekonomicznej oraz zdolność do racjonalnego rozmieszczenia zasobów

**Silne otoczenie
prawne
ograniczające
swobodę działania
kadry
zarządzającej
poprzez kontrolę
zewnętrzną**

**POWIĄZANIE
Z
OTOCZENIEM**

**Monopolistyczn
a pozycja
rządu, który jest
prawie
wyłącznym
dostawcą
pewnych usług**

Intensywnie oddziałujące, złożone otoczenie polityczne, gdzie poprzez polityczne przetargi, lobbing, kształtowanie opinii publicznej czy też wpływanie na grupy interesu poszukuje się poparcia różnorodnych interesariuszy tak, aby pozyskać zasoby i legitymizację działania

Trudny proces strategicznego podejmowania decyzji wskutek interwencji politycznych i dużego zaangażowania władz zewnętrznych i grup interesu.

Rozproszenie realnych struktur władzy są rozproszone i często wychodzą poza granice organizacji publicznej

Wyraźna hierarchia władzy formalnej z rozbudowaną kontrolą realizowaną przez wielorakie ośrodki.

ORGANIZACJA

Wysoka pozycja wartości i presja normatywna dla decyzji i działań organizacyjnych.

Branie pod uwagę ogólnego interesu publicznego w działaniu

Niejednoznaczność celów wskutek czego cele organizacji są trudne do operacjonalizowania w postaci jasnych kryteriów efektywności

**Wysoki poziom
zadowolenia z
pracy mimo
ograniczenia
swobody**

Rozpowszechnienie
stosowania
patologicznych reguł
i rutyn

**Etyczne oczekiwania
wobec kadry
zarządzającej**

LUDZIE

**Częsta
wymiana
kadry
zarządzającej**

**Ostrożność i
niezbyt
ożywiona
innowacyjność
w zachowaniach
organizacyjnych**

**Politykowanie
jako sposób
funkcjonowania w
organizacji**

**Skłonność do
autokratycznego stylu
przywództwa i niechęć do
delegowania władzy**

Decyzje menedżerskie

- **Świadomy, nielosowy (nieprzypadkowy) wybór jednego z wielu (co najmniej dwóch) możliwych sposobów działania.**

Decydować możemy wtedy, kiedy mamy kontrolę (przynajmniej częściową) nad sytuacją, w której działamy i nad własnymi reakcjami

- ANKIETA 1
- Podejmowanie decyzji w jednostkach ochrony zdrowia

Decyzje menedżerskie:

- są postanowieniami dotyczącymi działania innych ludzi
- to nie samo dokonanie wyboru, ale podjęcia określonych działań
- wymaga pewnego zakresu swobody działań
- jak wszelkie działania podlegają ograniczeniom

Decyzje menedżerskie

- **Wewnątrz organizacji**
  - Profil działania
  - Redukcja kosztów
  - System motywacji
- **W otoczeniu organizacji**
  - Negocjacje
  - *Public relations*
  - Lobbying
- **Reaktywne**
  - Ofensywne i/lub defensywne działania w odpowiedzi na zmiany w otoczeniu
- **Proaktywne**
  - Wyprzedzające i/lub kreujące przyszłe zdarzenia

Uruchomienie procesu decyzyjnego, kiedy

- **....ingerencja w przebieg spraw jest niezbędna i zasadna**
- **... istnieje choć jedno alternatywne rozwiązanie**
- **przewidujemy zagrożenia**
- **wybieramy spośród różnych atrakcyjnych celów**
- **wybieramy sposób osiągnięcia celu**
- **określamy kolejność zadań do wykonania**
- **dokonujemy selekcji w sytuacji nadmiaru (dostawcy, kandydaci do pracy)**
- **dokonujemy podziału ograniczonych zasobów**

Kiedy nie uruchamiamy procesu decyzyjnego

- **Mamy zbyt ograniczony zakres swobody działania**
- **Nie mamy rozwiązań alternatywnych**
  - Nie powinno się „robić zmiany dla zmiany”
  - Wątpliwa zasadność działań typu „jeśli nie może być lepiej to niech chociaż będzie inaczej”

Kiedy nie możemy mówić o dokonywaniu wyboru (decyzji)

- **Nie mamy wpływu na przebieg wydarzeń**
- **Zmienne wydarzenia mają dla nas jednakową wartość (to nas nie dotyczy lub jest bez znaczenia)**
- **Nie istnieje konieczność działań (zmiany mają charakter samokorygujący się)**
- **Problem skrajnie deterministyczny, to nie jest decyzja to jedyne prawidłowe rozwiązanie**

Typy decyzji menedżerskich

Każda decyzja ma swoją charakterystykę, na którą składa się:

- **Treść** (obszar) rozwiązywanego problemu: produkcyjna (usługowa), finansowa i inwestycyjna, kadrowa, marketingowa, logistyczna, techniczna i technologiczna
- **Funkcja**: planistyczna, organizacyjno-koordynacyjna, motywacyjna i kontrolna
- **Struktura**
- Decyzje programowalne
  - Sytuacje ustrukturalizowane, zwykle typu decyzji operacyjnych i taktycznych
  - Procedury i algorytmu działania
  - Optymalizacja metodami matematycznymi
- Decyzje nieprogramowalne
  - Sytuacje nietypowe, nowe
  - Słabo ustrukturalizowane
  - Wiele „zmiennych”, duży stopień ryzyka
- Decyzje selekcyjne
  - W przypadkach nadmiaru
- Decyzje alokacyjne
  - W przypadkach deficytów
- Decyzje rankingowe
  - W przypadkach rozstrzygnięcia o sekwencji realizacji celów i zadań

- **ZAKRES**

- odległości **czasu** w jakim realizowana będzie decyzja
- zaangażowanych **zasobów** do realizacji decyzji
- istotności i rozległości **skutków**
  - Decyzje strategiczne
  - Decyzje taktyczne
  - Decyzje operacyjne

Podejmowanie decyzji i działań wymaga

- uczestnictwa;
- kreowania pomysłów dla strategicznej interwencji (co z kolei zależy od sformułowania problemu i szukania rozwiązania);
- budowania koalicji wygrywającej wokół zaproponowanej strategii
- przeglądu, przyjęcia; realizowania, monitorowania i oceniania strategicznej interwencji formułowanej

w konsekwencji posiadanych zasobów,
a następnie komunikowania się z interesariuszami

- ANKIETA 2
- Wykorzystanie zasobów do podejmowania decyzji w jednostkach ochrony zdrowia

Kategoria zasobów	Opis
Ludzkie	Szkolenia, doświadczenie, ocena sytuacji, wiedza oraz intuicja pracowników, menadżerów i pracowników technicznych, kursy atestacyjne,
Finansowe	Wszystkie rodzaje zasobów finansowych jakie przedsiębiorstwo wykorzystuje celem wdrożenia strategii, np. kredyty, dofinansowania, pożyczki, leasing, należności licencyjne, czynsze, dotacje, itp.
Materialne	Instalacje, wyposażenie, stosowane technologie, fabryki, majątek trwały
Organizacyjne	Związane ze strukturą organizacyjną, system kontroli i koordynacji działań organizacji, planowanie, kultura organizacyjna, relacje wewnętrzne i zewnętrzne, systemy jakości, standardy postępowania z pacjentem
	Architektura organizacji związana z relacjami jakie organizacja podejmuje z otoczeniem zewnętrznym, współpraca.

RBV i RDT

Zasobowa koncepcja zarządzania strategicznego opiera się na założeniu, że kluczowym czynnikiem sukcesu przedsiębiorstwa jest **dysponowanie strategicznymi zasobami i umiejętnościami oraz ich dobre wykorzystanie.**

W podejściu zasobowym zakładamy, że jeżeli niektóre z zasobów i umiejętności organizacji pozwalają na wykorzystywanie szans oraz neutralizowanie zagrożeń, są dostępne niewielkiej liczbie przedsiębiorstw oraz są trudne do imitowania, to mogą przyczynić się do uzyskania przewagi konkurencyjnej.

Relacje RBV i RDT

- **Możliwość uzyskania zasobów do działania organizacji od interesariuszy zależy od zasobów będących w posiadaniu organizacji**
- **Podjęjemy działania mające na celu zdobycie kontroli nad zasobami, w celu zmniejszenia zależności naszej organizacji od zasobów interesariuszy**
- **Głównym powodem naszej zależności od interesariuszy, których postrzegamy jako istotnych dla działania naszej organizacji, są zasoby jakimi dysponuje ten interesariusz, a ważne dla naszego działania**
- **Im więcej zasobów jesteśmy w stanie pozyskać z innych źródeł, tym większa szansa na pozyskanie zasobów od interesariusza**
- **System pomiaru wyników uwzględnia zasoby ważne dla poszczególnych interesariuszy**

STRUKTURA OTOCZENIA ORGANIZACJI

MODEL R.W. GRIFFINA

Teoria interesariuszy

Kluczowe założenia teorii interesariuszy:

- Organizacja wchodzi w relacje z **wieloma grupami**, czyli interesariuszami;
- Teoria interesariuszy koncentruje się na **naturze relacji**, zarówno w obszarze procesu, jak i wyników dla organizacji;
- Interesy wszystkich uprawnionych interesariuszy mają **istotną wartość** i żadne z nich nie powinny dominować nad innymi.

Teoria interesariuszy

- **Interesariuszem** jest jednostka bądź grupa, która może wpływać na możliwość osiągnięcia celów przez organizację, lub na którą organizacja może wpływać osiągając swoje cele (R.E. Freeman).

Teoria interesariuszy

Przesłanki identyfikacji interesariuszy:

- występowanie zależności
- zależność władzy - dominacja interesariuszy
- zależność władzy - dominacja organizacji
- wzajemna zależność władzy

Podstawy zasadności relacji:

- związek między organizacją a interesariuszami ma charakter kontraktu
- interesariusze mają żądania wobec organizacji
- interesariusze ponoszą ryzyko
- interesariusze mają moralne żądania wobec organizacji

Znaczenie interesariuszy dla procesu podejmowania decyzji

- **sukces w organizacji publicznej** zależy od usatysfakcjonowania kluczowych interesariuszy
- instytucje publiczne **powstają i żyją poprzez zaspokajanie interesów** tych grup, które są wystarczająco wpływowe, aby utrzymać polityczną rację bytu organizacji i zabezpieczyć tym samym środki, które wraz z tym napływają
- **polityczne uwikłanie** organizacji publicznych wymusza na menedżerach podejmowanie decyzji zgodnie z logiką gry politycznej

- Jednym z ważnych zagadnień wymagających rozwiązania w dzisiejszych jednostkach sektora ochrony zdrowia jest więc analiza wielu różnorodnych i skomplikowanych współzależności, zarówno pomiędzy grupami interesów wewnątrz tych jednostek, jak i w relacjach z organizacjami z otoczenia zewnętrznego
- Tego rodzaju analiza będzie bowiem nieodzowna do identyfikacji i rozwiązywania problemów związanych z jednej strony ze współdziałaniem wymienionych podmiotów, a z drugiej - ich rywalizacją.

Analiza interesariuszy

- metoda analizy strategicznej stosowanych w celu zbadania otoczenia ogólnego organizacji w procesie kreowania jej strategii
- celem jest dokonanie identyfikacji oraz analizy (oceny) rodzaju i zakresu (siły) oddziaływania (wpływu) różnego rodzaju grup interesu (interesariuszy) na kształtowanie strategii działania organizacji
- ma za zadanie wyjaśnić i zanalizować oczekiwania i zachowania interesariuszy, relacje pomiędzy nimi i w stosunku do organizacji, kierunki i możliwości ich wpływu na zmiany celów organizacji, jej funkcjonowanie i efektywność
- zmierza nie tylko do poznania grup, podmiotów gospodarczych czy instytucji, które są strategicznymi partnerami organizacji, określenia charakteru relacji, jakie zachodzą między nią a jej partnerami, lecz także do zidentyfikowania instrumentów czy decyzji, za pomocą których wywierają lub mają zamiar wywierać wpływ na organizację.

- Analiza interesariuszy jest procesem systematycznego zbierania i analizowania danych jakościowych dla określenia, czyje korzyści (interesy) powinny być brane pod uwagę podczas tworzenia lub/i wdrażania działań. Jest to także metoda służąca do identyfikacji i oceny kluczowych dla projektu lub przedsięwzięcia ludzi, grup społecznych i instytucji mających decydujący wpływ na wprowadzenie ich w życie.
- Analiza interesariuszy powinna być zawsze przeprowadzana przed przystąpieniem do realizacji jakiegokolwiek przedsięwzięcia, nawet jeżeli ma to być prosta metoda prowadząca do spisania listy interesariuszy i określenia ich interesu, wynikającego z podejmowanych działań.

Cechy interesariuszy, podlegające analizie, to głównie:

- wiedza interesariuszy na temat naszego przedsięwzięcia,
- korzyści z niego wynikające,
- popieranie lub brak poparcia,
- potencjalne sojusze między interesariuszami, jak i zdolność wpływania na proces wdrażania przedsięwzięcia (czy to poprzez zakres władzy, czy silne przywództwo).

Do najważniejszych kroków w analizie interesariuszy zaliczyć należy:

- planowanie przedsięwzięcia,
- wybór i definiowanie sposobu postępowania,
- identyfikacja kluczowych interesariuszy,
- zastosowanie narzędzi analizy,
- zbieranie danych,
- analiza danych,
- wykorzystanie wyników.

Ocena wpływu i znaczenia interesariuszy

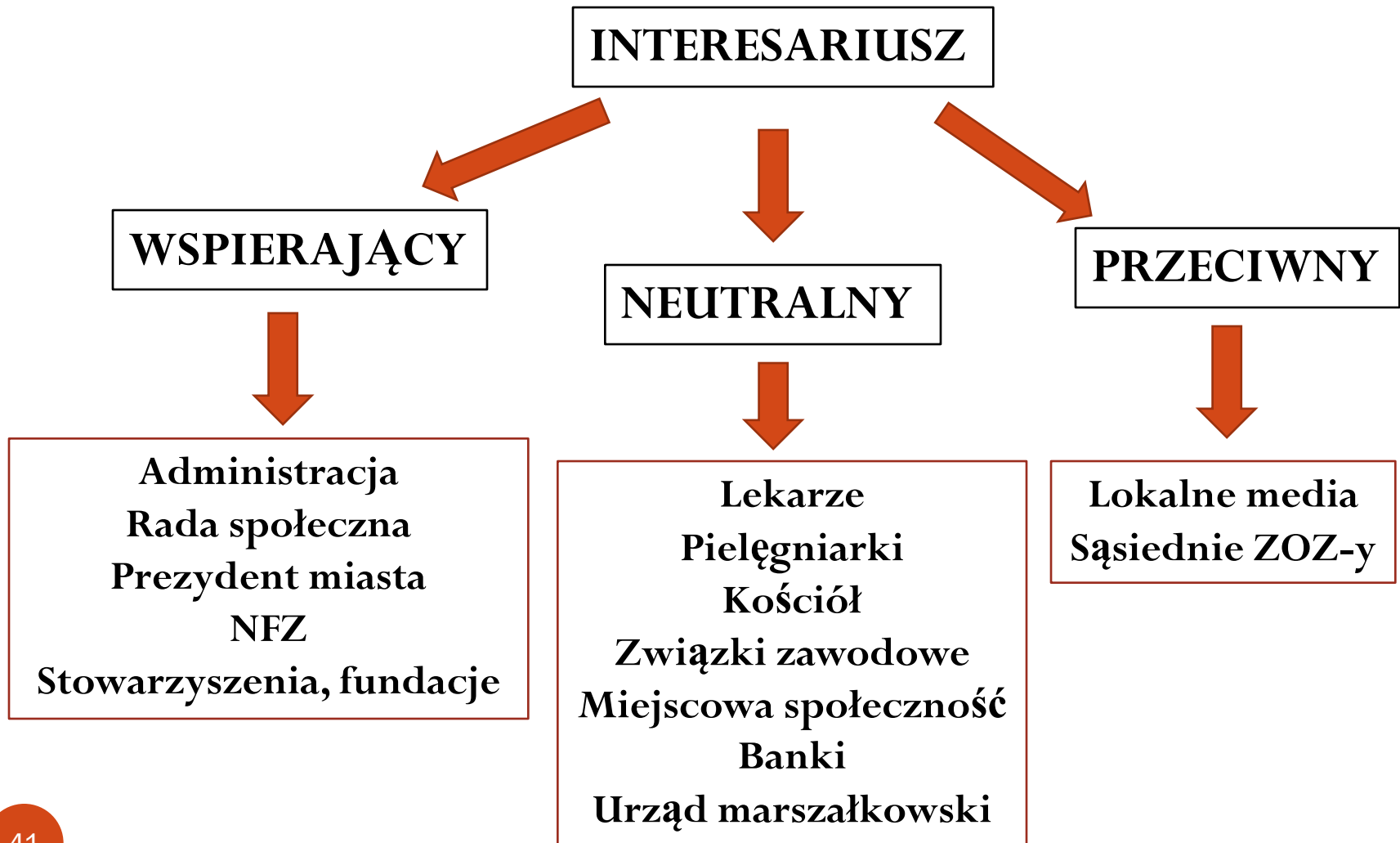
- **Wpływ** jest to siła z jaką interesariusz może wpłynąć na realizację projektu. Przejawia się ona m.in. w: zdolności do kontrolowania podejmowanych decyzji, możliwości ułatwienia implementacji projektu lub negatywny wpływ, jaki mogą wywierać, który przekłada się na zablokowanie wprowadzenia projektu.
- **Znaczenie** wskazuje ważność jaka została przypisana zaspokojeniu potrzeb i korzyści interesariusza, wynikających z wprowadzenia projektu w życie. Znaczenie jest najbardziej oczywiste, kiedy korzyści interesariusza są zbieżne z celami przeprowadzającego projekt.

Ocena wpływu i znaczenia interesariuszy

Czynniki wpływające na wpływ i znaczenie interesariuszy

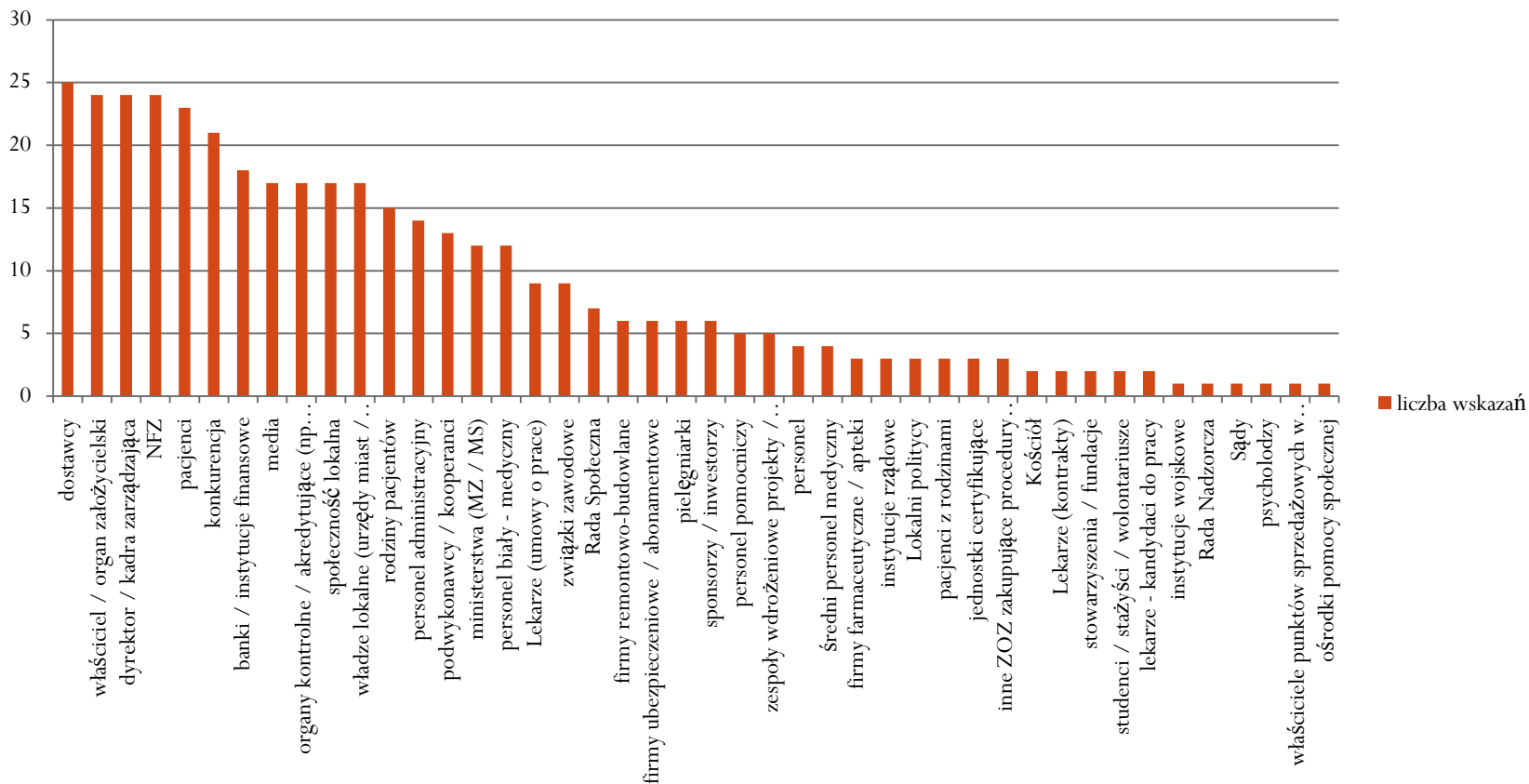
- Władza formalna
- Autorytet
- Kontrola nad strategicznymi zasobami projektu
- Wiedza specjalistyczna
- Pozycja negocjacyjna
- Status ekonomiczny, społeczny, polityczny
- Wpływ na innych interesariuszy

Charakterystyka interesariuszy

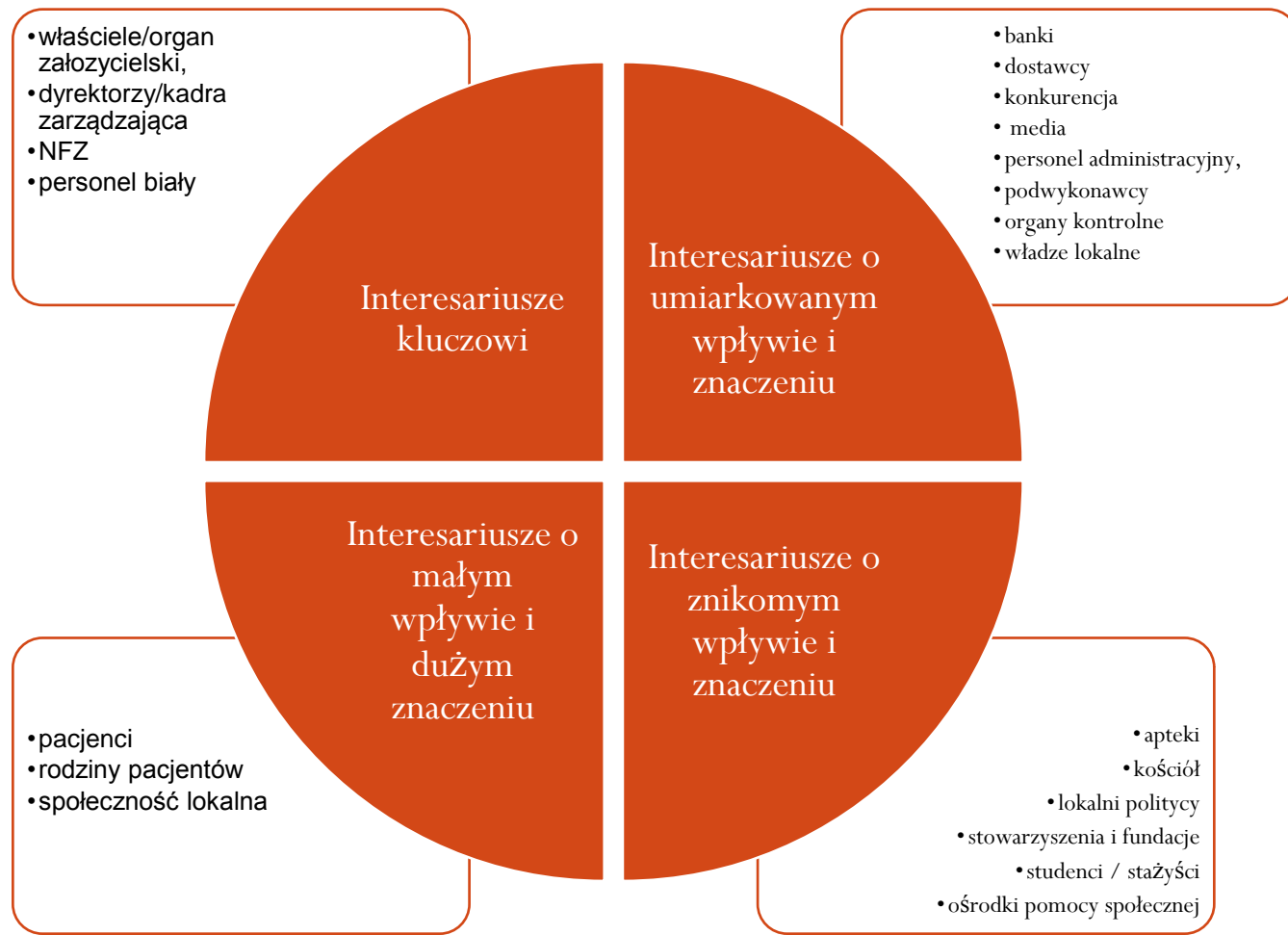

Wpływ i znaczenie poszczególnych grup interesariuszy – wyniki badań empirycznych

Hierarchia interesariuszy jednostek ochotny zdrowia

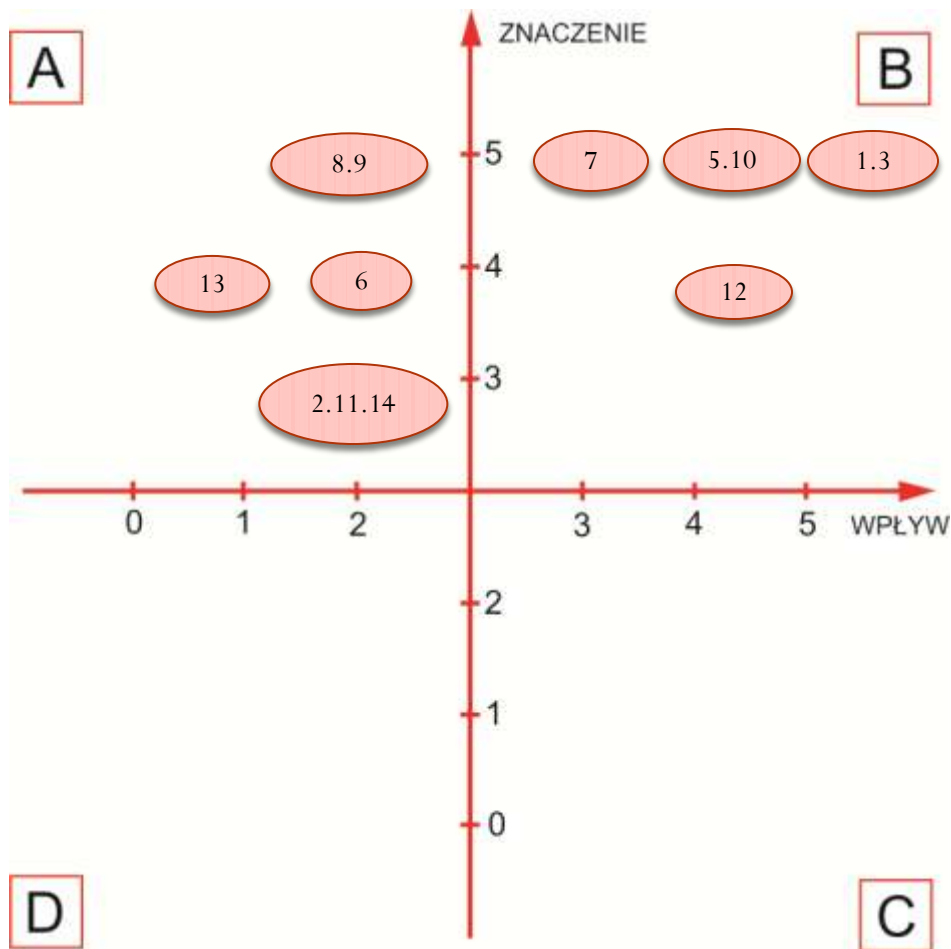
Wpływ i znaczenie poszczególnych grup interesariuszy – wyniki badań empirycznych

- **Ćwiartka A** – interesariusze o dużym znaczeniu dla projektu, ale o słabym wpływie. W związku z tym będą wymagali specjalnych działań, o ile zakładamy że chcemy chronić ich interesy. **Należy stworzyć strategie współpracy z tymi interesariuszami.**
- **Ćwiartka B** - interesariusze o dużym wpływie na projekt, mający także duże znaczenie dla jego sukcesu. W związku z tym należy utrzymać jak najlepsze relacje z tymi interesariuszami w celu zapewnienia swego rodzaju koalicji popierającej projekt. **Należy stworzyć strategie współpracy z tymi interesariuszami.**
- **Ćwiartka C** - interesariusze o dużym wpływie na projekt, którzy w związku z tym mogą wpływać na jego wyniki, ale jednocześnie ich interesy nie są kluczowe dla jego realizacji. W związku z tym mogą oni być źródłem ważnego ryzyka i będzie należało uważnie monitorować i zarządzać relacjami z nimi. **Należy stworzyć strategie współpracy z tymi interesariuszami.**
- **Ćwiartka D** – interesariusze o małym wpływie i niewielkim znaczeniu dla projektu mogą wymagać pewnego monitoringu, ale nie są priorytetowi. Wątpliwym jest, że staną oni się przedmiotem działania projektu. **Należy usunąć ich z listy interesariuszy.**

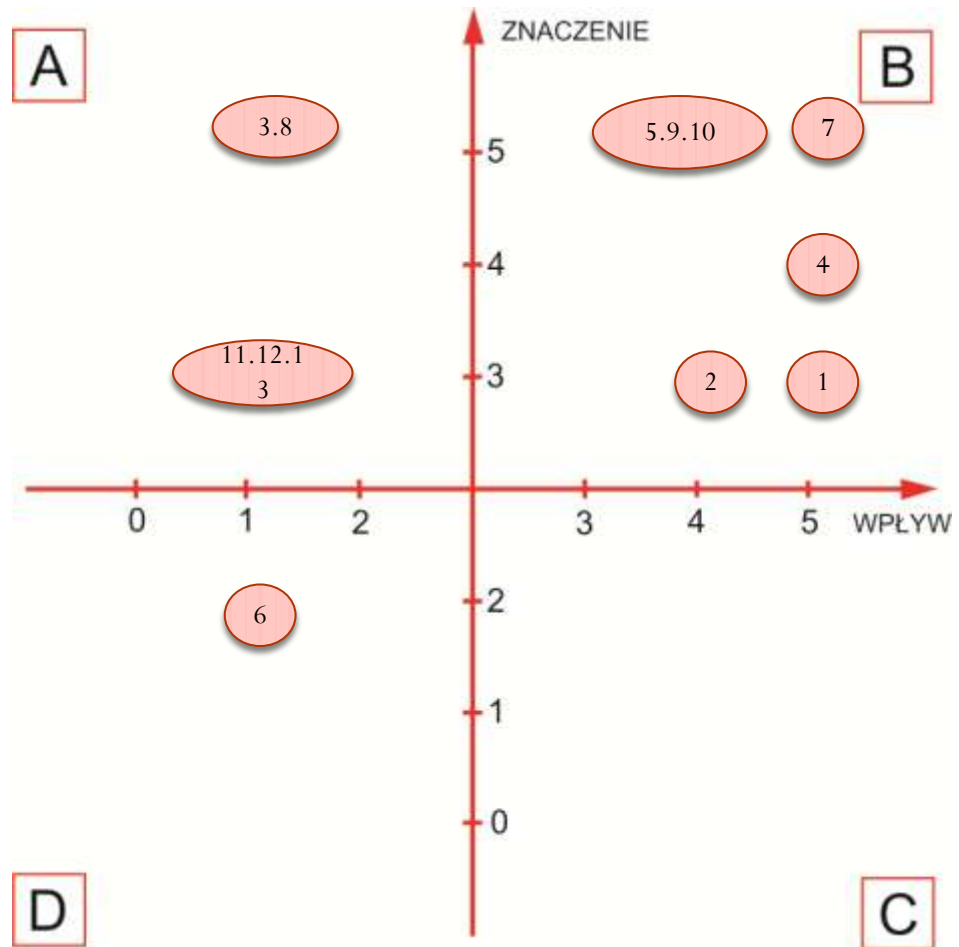
Projekt 1: SP ZOZ Szpital Specjalistyczny nr 1 w Bytomiu - projekt otwarcia 2 nowych oddziałów (Hematologia oraz Diabetologia)

1. organ założycielski (-)
2. Dostawcy (+)
3. Dyrekcja (+)
4. kadra kierownicza (+)
5. media (+)
6. NFZ (+)
7. pacjenci (-)
8. rodziny pacjentów (-)
9. personel biały (-)
medyczny (+)
10. pozostały personel (0)
11. organy kontrolne (np. Sanepid) (+)
12. społeczność lokalna(-)
13. związki zawodowe (+)

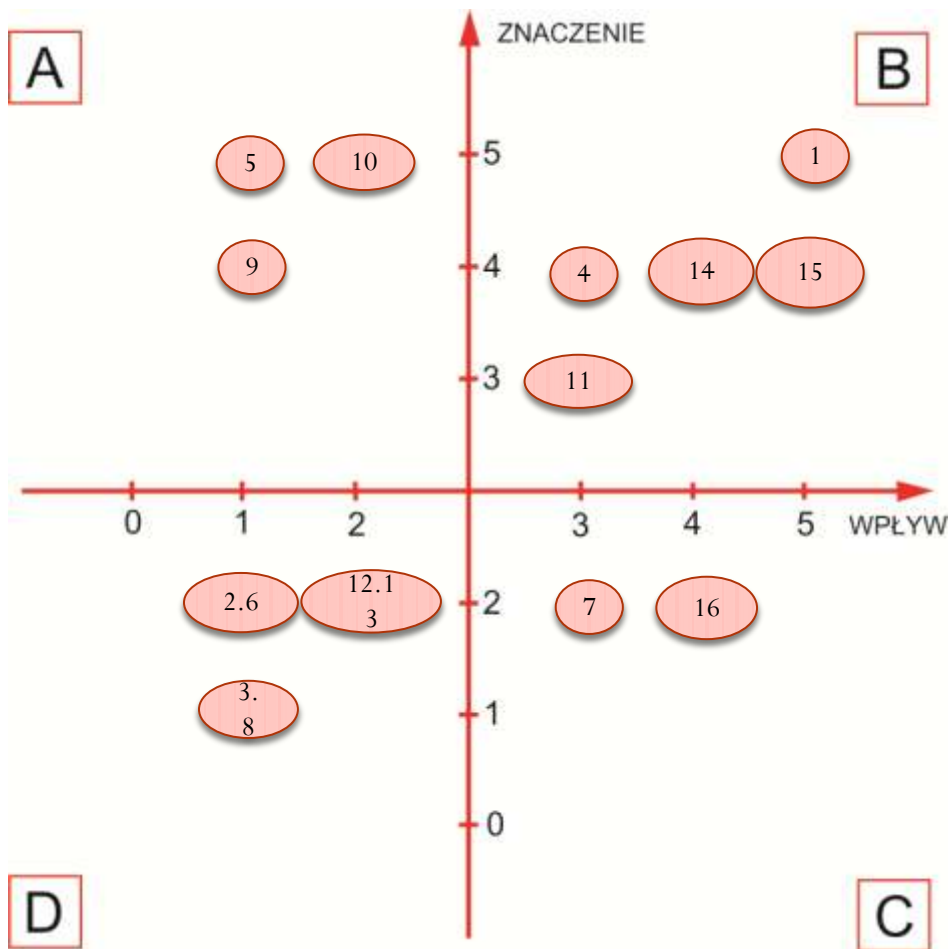
Projekt 2: System przyzywowy i kartoteczny – Szpital w Dąbrowie Górniczej

1. organ założycielski +
2. kadra zarządzająca +
3. dostawcy +
4. dyrekcja +
5. lekarze -
6. media
7. **NFZ +**
8. pacjenci -
9. rejestratorki -
10. pielęgniarki -
11. organy kontrolne (np. Sanepid) -
12. związki zawodowe 0
13. właściciele punktów sprzedażowych w ZOZ -1

Projekt 4: Połączenie Zespołu Wojewódzkich Przychodni Specjalistycznych z Wojewódzkim Zespołem Ochrony Zdrowia Matki, Dziecka i Młodzieży - Katowice

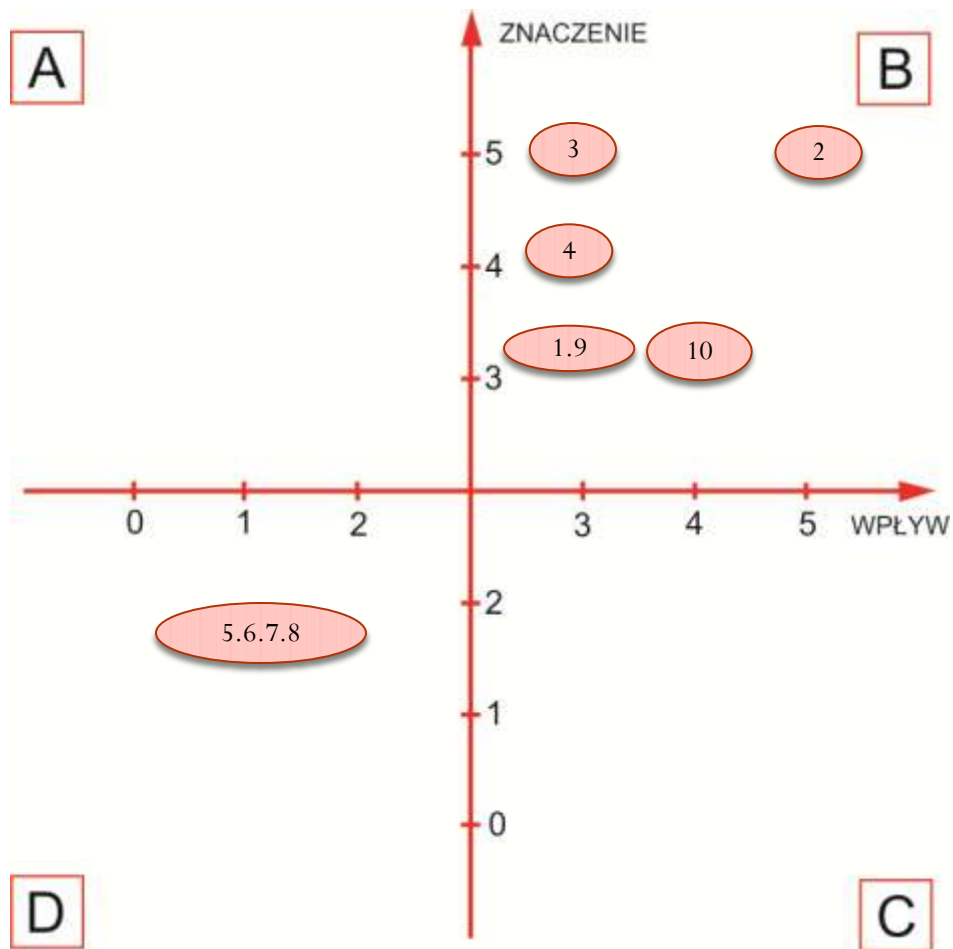
1. organ założycielski -
2. banki 0
3. dostawcy 0
4. **przejmowany ZOZ +**
5. lekarze (kontrakty) -
6. kooperanci 0
7. media +
8. lokalni dostawcy usług medycznych 0
9. NFZ -
10. pacjenci -
11. administracja +
12. Rada Społeczna -
13. Ministerstwo Zdrowia -
14. **średni personel medyczny +**
15. **władze samorządowe ++**
16. związki zawodowe +

Projekt 5: SP ZOZ Szpital Wielospecjalistyczny w Jaworznie

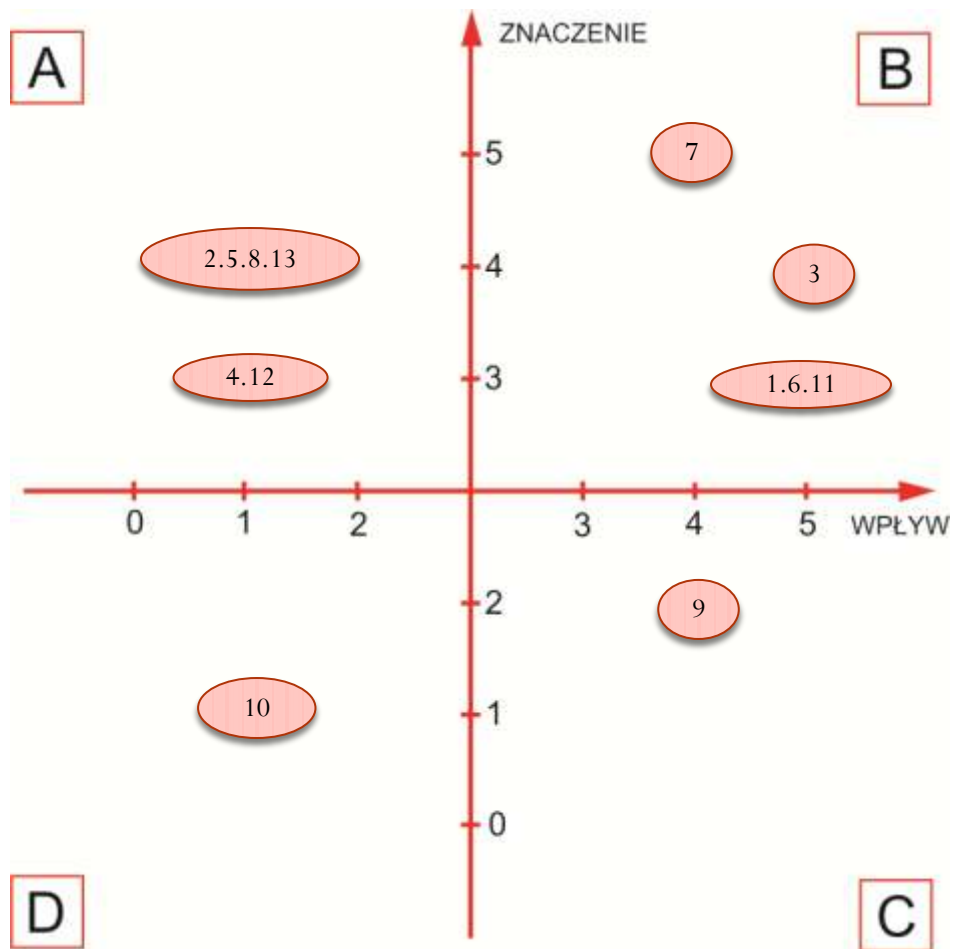
- wprowadzenie szczegółowych standardów postępowania przy przyjęciu pacjenta w Izbie Przyjęć

1. organ założycielski 0
2. kadra zarządzająca +
3. lekarze (umowy o prace) +
4. lekarze (kontrakty) +
5. NFZ -
6. pacjenci +
7. rodziny pacjentów 0
8. społeczność lokalna -
9. władze samorządowe +
10. jednostki certyfikujące i akredytujące -

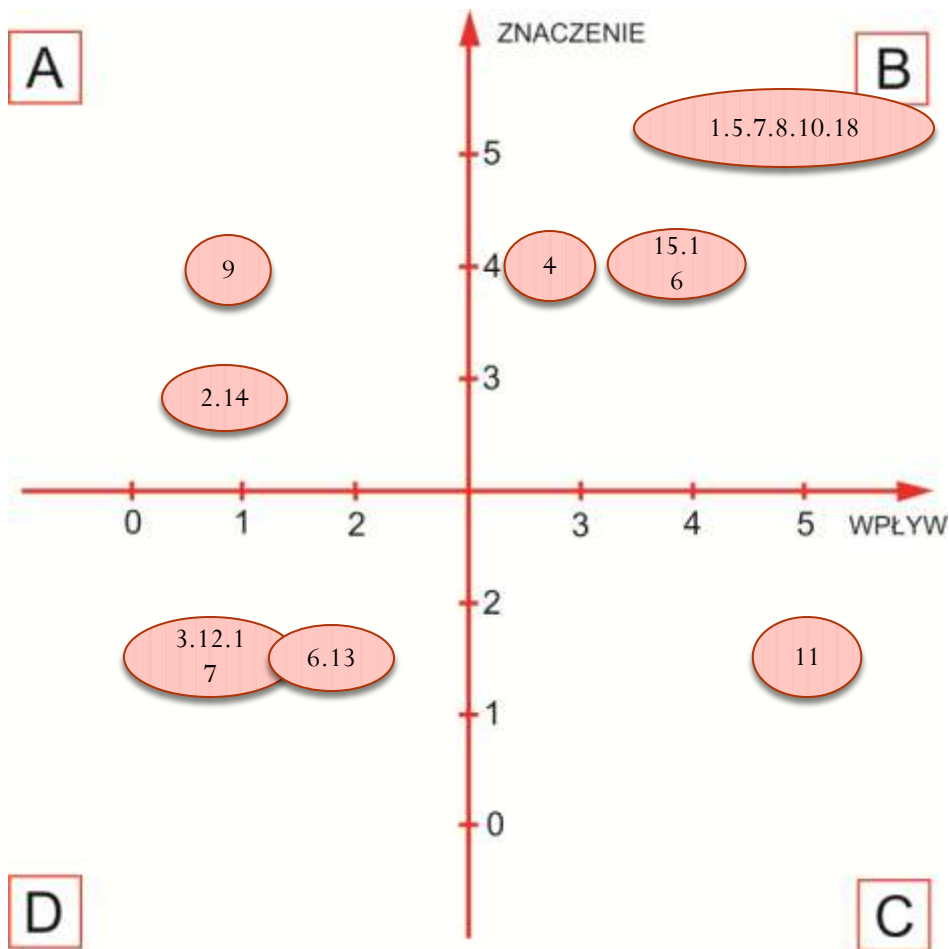
Projekt 6: Utworzenie Centrum Geriatrycznego w Szpitalu Wojewódzkim w Bielsku-Białej

1. organ założycielski +
2. dostawcy -
3. **dyrektor** +
4. inni lokalni dostawcy usług medycznych -
5. Kościół -
6. NFZ +
7. **pacjenci** -
8. rodziny pacjentów -
9. personel biały - medyczny +
10. pozostały personel 0
11. Rada Społeczna +
12. ośrodki pomocy społecznej -
13. społeczność lokalna -

Projekt 3: Specjalistyczne Centrum Stomatologii S.C. - uzyskanie akredytacji i prowadzenie szkolenia specjalistycznego w zakresie protetyki stomatologicznej

1. właściciel -
2. dostawcy -
3. konkurencja 0
4. lekarze – pracownicy 0
5. **lekarze - kandydaci +**
6. media -
7. **Ministerstwo Zdrowia +**
8. **Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Urzędu Wojewódzkiego +**
9. pacjenci 0
10. **Konsultant Wojewódzki +**
11. Sanepid 0
12. społeczność lokalna -
13. Średni personel medyczny -
14. władze samorządowe -
15. ZOZ-y o wyższym stopniu referencyjności -
16. Laboratorium Techniki Dentystycznej -
17. firmy ubezpieczeniowe -
18. **kierownik specjalizacji -**

Proces podejmowania decyzji menedżerskich w jednostkach ochrony zdrowia

Dane i informacje nie
rozwiązują problemów
automatycznie - dopiero
czynnik ludzki
umiejętnie operujący
danymi i informacjami
jest w stanie
rozwiązywać problemy
a to oznacza
analizowania kultury
organizacyjnej

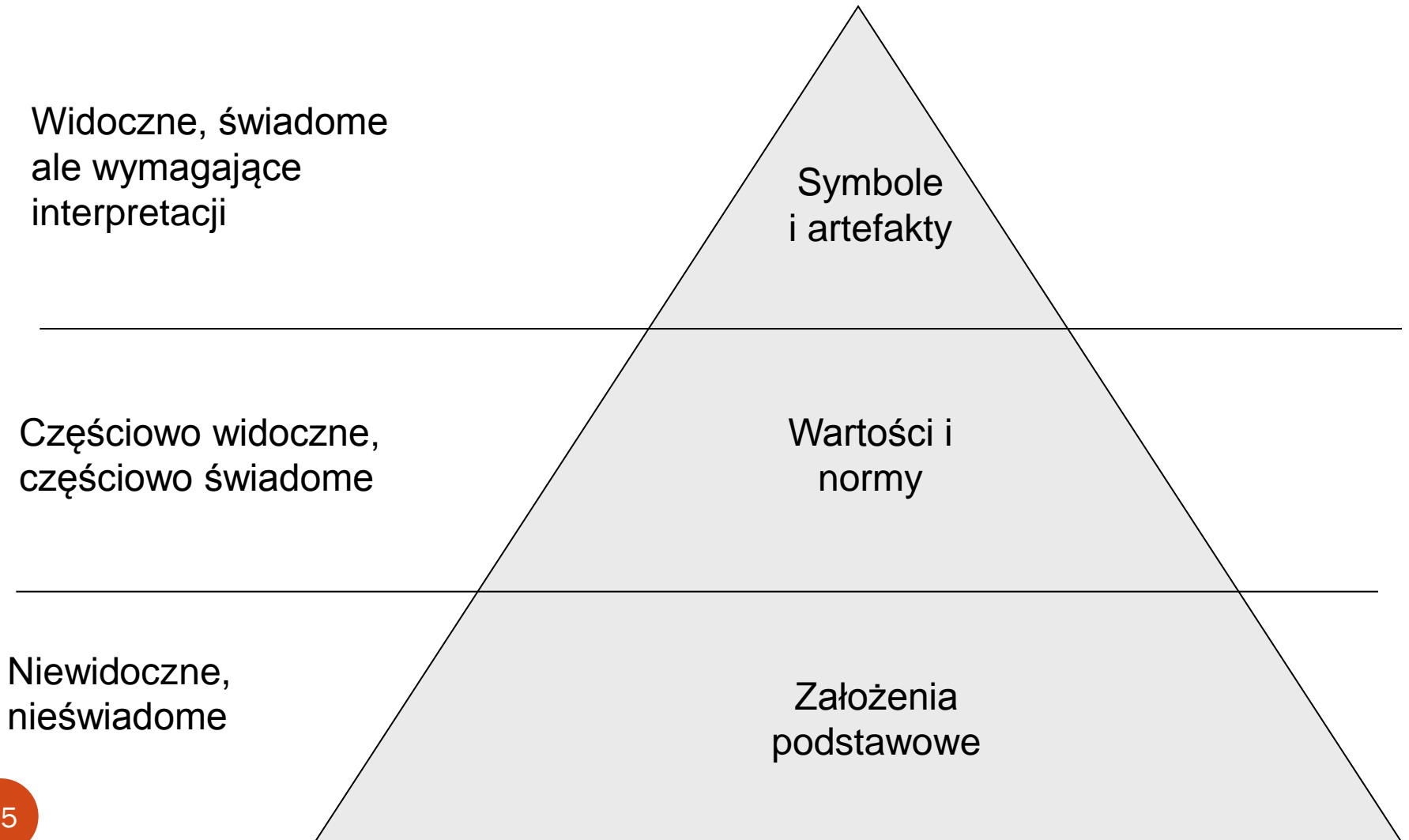

- ANKIETA 3
- Identyfikacja kultury organizacyjnej

Pojęcie kultury organizacyjnej

- „zbiór wartości uważanych za oczywiste, założeń, wspólnych oczekiwań, definicji oraz elementów pamięci zbiorowej” [Cameron, Quinn]
- „zbiór norm społecznych i systemów wartości, które są stymulatorami zachowań członków instytucji istotnych dla realizacji określonego celu” [Czerska]
- „system wartości, norm, symboli, typowych dla danej organizacji, rozwijających się w danym czasie, w wyniku którego powstają wzory postępowania dla całej instytucji oraz odpowiednia hierarchia wartości [Przybyła]

Poziomy kultury wg. Scheina

Konkurujące wartości w zakresie przywództwa, efektywności i reguł zarządzania

ELASTYCZNOŚĆ I SWOBODA DZIAŁANIA

Typ kultury:

KLAN

Typ przywódcy: doradca, mentor, ojciec
Kryteria efektywności: spójność, morale, rozwój zasobów ludzkich
Reguła w zarządzaniu: uczestnictwo sprzyja zarządzaniu

Typ kultury:

ADHOKRACJA

Typ przywódcy: innowator, przedsiębiorca, wizjoner
Kryteria efektywności: nowatorski produkt, kreatywność, wzrost
Reguła w zarządzaniu: innowacyjność sprzyja pozyskiwaniu zasobów

ORIENTACJA NA SPRAWY WEWNĘTRZNE I INTEGRACJA

ORIENTACJA NA POZYCJĘ W OTOCZENIU I ZRÓŻNICOWANIE

Typ kultury:

HIERARCHIA

Typ przywódcy: koordynator, obserwator, organizator
Kryteria efektywności: sprawność, terminowość, praca bez zakłóceń
Reguła w zarządzaniu: kontrola sprzyja efektywności

Typ kultury:

RYNEK

Typ przywódcy: nadzorca, konkurent, producent
Kryteria efektywności: udział w rynku, osiąganie celów, pokonywanie konkurencji
Reguła w zarządzaniu: konkurencja sprzyja efektywności

STABILNOŚĆ I KONTROLA

Konkurujące wartości w zarządzaniu zasobami ludzkimi

ELASTYCZNOŚĆ I SWOBODA DZIAŁANIA

BUDOWANIE STRUKTURY KLANU

Rola menedżera personalnego: **rzecznik pracowników**
Środki: reagowanie na potrzeby pracowników
Cele: spójność, zaangażowanie, doskonalenie
Kompetencje: ocena morale, rozwój umiejętności menedżerskich, doskonalenie systemu

ORIENTACJA NA SPRAWY WEWNĘTRZNE

BUDOWANIE STRUKTURY HIERARCHII

Rola menedżera personalnego: **ekspert w dziedzinie administracji**
Środki: skupienie na procesach reorganizacji
Cele: sprawna infrastruktura
Kompetencje: doskonalenie procesów, relacje z Klientami, ocena zapotrzebowania na usługi

BUDOWANIE STRUKTURY ADHOKRACJI

Rola menedżera personalnego: **agent zmian**
Środki: ułatwianie procesu transformacji
Cele: naprawa organizacji
Kompetencje: analiza systemów, umiejętności związane z zarządzaniem zmianą, konsultacje i ułatwianie działań

ORIENTACJA NA POZYCJĘ W OTOCZENIU

BUDOWANIE STRUKTURY RYNKU

Rola menedżera personalnego: **partner strategiczny**
Środki: koordynacja strategii personalnej ze strategią przedsiębiorstwa
Cele: wpływ na wyniki organizacji
Kompetencje: ogólne umiejętności biznesowe, analiza strategiczna, przywództwo strategiczne

STABILNOŚĆ I KONTROLA

Proces podejmowania decyzji menedżerskich w jednostkach ochrony zdrowia

5 głównych różnic decydujących o konieczności odmiennego podejścia do zarządzania w sektorze publicznym:

- dyrektywy dotyczące polityki działania są słabiej sprecyzowane (**pozostają ważne, ale ukryte**)
- podejmowanie decyzji jest bardziej transparentne, co stwarza więcej ograniczeń w zarządzaniu (**aktywność śledcza mediów**)
- twórcy strategii działania są narażeni na bezpośredni i długotrwały wpływ licznych grup lobbystów (**kadencyjność układu politycznego**)
- zarządzający muszą reagować na często sztucznie stwarzane ograniczenia czasowe (**presja na efekt tu i teraz**),
- koalicje opierające się na przyjęciu długotrwałej jednorodnej taktyki są mniej stabilne (**renta polityczna**)

Co pomaga w podejmowaniu decyzji

- Jasność celu i przekonanie o możliwości jego osiągnięcia
- Aktualne, wiarygodne i kompetentne informacje
- Doświadczenie w podejmowaniu decyzji
- Poparcie i wsparcie społeczne
- Zasady „dobrej roboty”
- Konceptyjny styl decydowania, szerokie spojrzenie na sprawy i analiza wielu możliwości
- Opanowanie właściwych technik decyzyjnych, w tym technik twórczego myślenia
- Wiadomości uzyskane o skutkach wcześniejszych decyzji i pozytywna ocena tych skutków
- Wysoki poziom moralny, przestrzeganie praw i zasad przyjętych w danym społeczeństwie
- Wyższy szczebel zarządzania, możliwość kierowania się własnymi zasadami etycznymi, niezależność od opinii większości i nacisków
- Panowanie nad ryzykiem podejmowanych decyzji

Co przeszkadza w podejmowaniu decyzji

- Wrodzone lenistwo i brak dostatecznej motywacji
- Brak doświadczenia
- Obawa przed niepowodzeniami
- Obawa przed odpowiedzialnością
- Brak poparcia i wsparcia społecznego
- Zbyt wysokie wymagania i oczekiwania wobec decydenta Nadmiar ambicji i przesadna wiara w swoje możliwości sprawcze
- Brak dystansu do ograniczeń i uwarunkowań
- „zespół wyuczzonej bezradności”
- Niski poziom kierowania, spełnianie oczekiwań osób z bliskiego otoczenia , uleganie wpływom
- Wypełnianie przyjętych przez siebie zobowiązań
- Dyrektywny styl decydowania
- Niepewność (nieprzewidywalne okoliczności)
- Brak informacji o skutkach już podjętych decyzji
- Niewystarczająca zdolność do uczenia się
- Nieumiejętność kalkulowania ryzyka Dążenie do perfekcjonizmu
- Chęć dogodzenia wszystkim, chęć zadowolenie wszystkich

PODSUMOWANIE

Skuteczność podejmowanych decyzji i ich realizacji ostatecznie zależy od tego, jak dobrze organizacja rozumie swoje otoczenie, reaguje na nie i wpływa

Im mniejszy stopień niepewności tym większe prawdopodobieństwo podjęcia właściwej decyzji

Stąd analiza interesariuszy jako wsparcie procesu podejmowania decyzji w jednostce ochrony zdrowia

Kapitan:
zaczynamy
rejs!

Maszynownia:
... a co to
znaczy...?

- afw@ue.katowice.pl
- aausten@ue.katowice.pl